

Finavia Oyj

Dnro FINAVIA 5985

Vantaan kaupungin lausunto Helsinki-Vantaan lentoaseman lentokonemelun hallintasuunnitelman 2024 luonnoksesta

Finavia Oyj on pyytänyt Vantaan kaupungilta ympäristönsuojelulain mukaista lausuntoa Helsinki-Vantaan lentoaseman lentomelun hallintasuunnitelman luonnoksesta, Dnro FINAVIA 5985. Ehdotukset ja lausunto on pyydetty toimittamaan Finavia Oyj:lle 20.6.2024 mennessä.

Vantaan kaupunki antaa asiasta seuraavan lausunnon:

Vantaa on kansainvälinen lentokenttäkaupunki, ja Helsinki-Vantaan lentoasemalla on keskeinen merkitys kaupungin vetovoimalle ja taloudelliselle kehitykselle. Lentoasema ympäristöineen on kaupungin suurin työpaikka-alue, jota kehitetään toiminnoiltaan ja kulkuyhteyksiltään entistä monipuolisemmaksi. Hyvä kansainvälinen saavutettavuus on edellytys seudun sekä myös muun Suomen taloudelliselle menestykselle. Vantaa pitää tärkeänä, että lentokoneiden melunhallintaa ja maankäytön suunnittelua tehdään yhteistyössä pitkäjänteisesti tulevaisuuteen.

Helsinki-Vantaan lentoasema sijaitsee keskellä Vantaata ja siten lentoaseman vaikutukset, kuten lentokonemelu, ilmenevät suuressa osassa kaupunkia. Varsinaiset melualueet (Lden yli 55 dB) kattavat noin neljäsosan kaupungista, ja nk. puskurivyöhyke (Lden 50-55 dB) mukaan lukien hieman yli puolet koko kaupungin pinta-alasta. Lännessä näiden alueiden ulkopuolelle jää vain maaseutumaisia maa-, metsätalous- ja kyläalueita. Idässä melualueiden ulkopuolelle rajautuvat Sipoonkorpi ja sen lähistön laajat virkistysalueet sekä pääradan varren keskukset, mutta lentokoneita kuuluu ja näkyy kaikkialla Vantaalla. Lentomelu onkin merkittävä maankäytön suunnitteluun vaikuttaja ja asuinalueiden sijoittamista rajoittava tekijä kasvavassa kaupungissa. Siksi on erittäin tärkeää pyrkiä minimoimaan lentokonemelua ja sen leviämistä eri keinoin.

Vantaan kaupunki haluaa korostaa, että yksi mahdollinen keino edelleen vähentää lähialueen asukkaiden melulle altistumista olisi kiitotien 3 priorisointi kiitotien 1 sijaan erityisesti yöaikaan silloin, kun se on mahdollista. Melunhallintasuunnitelmassa on kuvattu kiitoteiden käyttöperiaatteet eri tilanteissa, ja osassa tilanteista on mahdollista käyttää jompaa kumpaa rinnakkaisista kiitoteistä laskuun. Yöaikana lentoonlähtöihin käytetään ensisijaisesti kiitotietä 3 (22R) ja laskeutumisiin sivukiitotietä 2 (15), mutta epätyypillisissä olosuhteissa voidaan joutua käyttämään myös muita kiitoteitä. Kiitotien 1 laskeutumisreittien alle jää tiivistä asutut alueet Myyrmäessä, Martinlaaksossa ja Vantaanlaaksossa Länsi-Vantaalla sekä Vierumäki ja Vallinoja Itä-

Vantaalla ja Savio Keravalla. Nousureittien alle jää vastaavasti Kaivoksela Länsi-Vantaalla sekä Vierumäki, Vallinoja, Ilola, Rekola Itä-Vantaalla ja Savio Keravalla. Vantaan kaupunki pitää hyvänä, että rinnakkaisen lähestymisen tilanteissa kiitotie 3 (lähestymiset 22R ja 04L) on matalammalle porrastetun vaakalennon puoli.

Toinen mahdollinen keino vähentää melun leviämistä on nousureitin 22R kehittäminen. Pohjoiseen suuntautuvilla kiitotieltä 22R lentoonlähtöreiteillä tulisi ensimmäinen kaarto määrittellä tehtäväksi myöhemmäksi siten, että Kivistön keskustassa lentomelun haitallisia vaikutuksia voitaisiin vähentää. Lentoreitin selkeyttäminen mahdollistaisi sen huomioimisen reitin alle sijoittuvan maankäytön suunnittelussa.

Lentomelualueet ovat keskeisin maankäytön suunnittelussa hyödynnettävä aineisto, jonka perusteella kaupunkirakennetta kehitetään pitkälle tulevaisuuteen. Vantaan kaupunki pitää erittäin tärkeänä, että lentomelualueet eivät tulevaisuudessa liikenteen palautuessa laajene 2008 vuoden ympäristölupahakemuksen yhteydessä esitetyistä verhoikärien ennusteista. Laajenemisen ehkäiseminen on tärkeää, jotta lentomelu voidaan huomioida yhdenmukaisesti, ennustettavasti ja tasapuolisesti maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa. Lentomelualueiden laajentumisen ehkäiseminen on tärkeää myös olemassa olevien sekä rakennettavien alueiden viihtyisyyden turvaamiseksi myös tulevaisuudessa.

Vantaan kaupunki toivoo, että lentomelulle altistuva asukasmäärä esitettäisiin lentokonemelun hallintasuunnitelmassa sekä muissa meluselvityksissä myös kuntakohtaisesti. Tämä edistäisi kuntakohtaista asukasmäärien kehittymisen seurantaa. Kuntakohtaisia, lentomelulle altistuvien asukkaiden määriä tarvitaan myös ympäristömeludirektiivin mukaisessa altistujamäärien raportoinnissa.

Vantaan kaupunki pitää hyvänä asiana, että yöaikaiselta liikenteeltä kerätään melumaksuja. Yöaikaisten melumaksujen suuruuden tulisi olla sellaisella tasolla, että sillä on tosiasiallista vaikutusta yöaikaisen lentoliikenteeseen ja siitä aiheutuvaan meluhaittaan.

Vantaan kaupunki pitää tärkeänä, että jatkuvan liu'un toteutumistaste on mahdollisimman korkea ja menetelmää käytettäisiin turvallisuus ja poikkeustilanteet huomioiden mahdollisimman kattavasti. Toivottavaa on, että lentoasemalle saapuvien koneiden lentäjät käyttäisivät jatkuvan liu'un menetelmää aina olosuhteiden niin salliessa.

Lentokoneiden laskeutumisten aiheuttamaa melua voidaan oletettavasti vähentää myös kaarevalla lähestymismenetelmällä. Menetelmän käyttö edellyttää kuitenkin navigointitekniikoiden ja määräyksien kehittymistä nykyisestä. Vantaan kaupunki toivoo, että Finavia osallistuu aktiivisesti kaarevan lähestymistavan kehittämiseen ja käyttöönottoon Helsinki-Vantaan lentoasemalla.

Nousuun lähtöjen melun vaimennusmenetelmä (NAPD) on kuvattu melunhallintasuunnitelmassa. Suunnitelmassa ei ole kuitenkaan esitetty, missä määrin kyseistä meluhaittoja vähentävää

menetelmää käytetään eikä sitä liittykö menetelmän käyttöön tai käyttöosuuden lisäämiseen rajoitteita, jotka estävän menetelmän hyödyntämistä. Lentomelun hallintasuunnitelmaa on näiltä osin syytä täydentää.

Suurimpien lentoasemalla operoivien lentoyhtiöiden kanssa solmittua yhteisymmärryspöytäkirjaa lähestymismenetelmien melunhallinnan edistämiseksi ei ole tarkemmin avattu lentomelun hallintasuunnitelman luonnoksessa. Pöytäkirjan sisältö, tavoitteet ja vaikutukset melunhallintaan jäävät epäselviksi. Lentomelun hallintasuunnitelmaa on tältä osin syytä täydentää.

Lisäksi Vantaan kaupunki toivoo, että Finavia kehittää edelleen toimintatapojaan viestiä poikkeuksellisista melutilanteista ennakkoon. Poikkeuksellisiin melutilanteisiin liittyvä viestintä ei saavuta kattavasti kaikkia melutilanteen piirissä olevia asukkaita. Vantaan kaupunki pyytää Finaviaa harkitsemaan esimerkiksi asukkaille maksuttoman tekstiviestipalvelun käyttöönottoa. Asukkaat voivat halutessaan liittyä palveluun ja saada sitä kautta ilmoituksia ja tiedotteita poikkeuksellisista melutilanteista. Poikkeukselliset melutilanteet koskevat usein tiettyjä alueita, joten uutiskirjeet ja tekstiviesti-ilmoitukset tulisi voida tilata aluekohtaisesti.

VANTAAN KAUPUNGINHALLITUS